

GAZETĂ TRANSILVANIEI.

Gazetă ese de 2 ori: Mercurea și Dumineacă, Foișor, cându concedu ajutoriale. — Pretiul: pe 1 anu 10 fl. pe $\frac{1}{4}$ 3 fl. v. a. Tieresterne 16 fl. v. a. pe unu anu său 3 galbini mon. sunătoria.

Brasovu 15|3 Iuliu 1868.

Se prenumera la postele c. r., și pe la DD. corespondenți. — Pentru serie 6 cr. Taxa timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA.
Transilvania.

Provocare.

De órâce în urmă concluderii adosu în anul trecut la Cluj, adunarea generală a Asociației se va tine este timpu în Gherla: domnii membri ai Asociației române transilvane, cari an intentionea de a veni la același adunare, suntu provocati cu tota onoarea, se binevoiescă a incunoscintia despre același pre comitetul subacrian pana în 10 Augustu a. c., că se se poate face dispusetionile necesarie în privința incortelarei și celor referitorie la bună primire.

Din siedintă comitetului constituit pentru buna primire membrilor Asociației.

Gherla la 2 iuliu 1868.

Ioan Andrei homorodanu, presedintele comitetului.

Vasiliu Papu, notariul comitetului.

Acte la alegerea metropolitului romanu gr. cat.

Nr. 872—1868.

Onorate in Christosu Frate!

După ce a placutu proovedintei divine a chiamă din același viță prea bunula și iubitul nostru prieten, Metropolitul și Arhiepiscopul gr. cat. de Alba Iulia, Alecsandru Conte Sterea Siulotiu, la remuneratiunea cerescă a meritelor sale de eterna memoria pentru biserica și pentru filii spirituali ai acesteia, români din Transilvania, preoum despre același cu dorere sfasietoră de anima ve am fostu incunoscintiată în circulară scrisoră din 16 Sept. 1867; capitulul metropolitanu, intru parintescă ingrijire pentru binele sufletescu alu credintosiloru filii ai bisericei metropolitană veduvite, nu a întardiatu a astern catra Maiestatea Sa c. r. apostolica, prea Înalțatului Imperatoru și Principe alu prea iubitei noastre patrie, cea mai umilita rogară, pentru prea înaltă concesiune, de ași alege — în adunare dimpreuna cu clerulu subordinat — altu archipastorii, după dreptulu avutu si după datină tienuta din seculii trecuti. Acestei prea umiliti noastre rogaminte au urmatu altele mai dela totă districtele protopopesci ale archidiocesei noastre, și aceste n'au ramasă fără de resultatul dorit de sute de mii anime credintiose de români; pentru Maiestatea Sa c. r. apostolica prea bunulu nostru Imperatoru și Principe luandu intru prea grădisoa, înaltă ascultare fierbintile noastre dorintie si rogarile prea umilate ajunse la prea induratului Tronu imperialescu, cu prea benignă sa decisiune cesaro-regescă din 27 Februarie a. c. să ainduratu prea gratosu a resolvă si a demandă, că reimplerea scaunului vacante metropolitanu arhiepiscopal greco-catolic de Alba Iulia, se se midilocescă prin alegere, intreprindiendo de catra celi indreptatati ai clerului gr. cat. transilvanu, după modalitatea observata si la alegările Episcopiloru mai dinainte ai diecesei Fagarasului, si anumitu a fostului eppu Ioane Lemeny.

Pentru același prea înaltă concesa alegere de metropolitanu gr. catolic de Alba Iulia, Escolentia Sa Domnului Ministrul regiu ung. de cultu si instructiunea cu gratosulu seu decretu din 6 dile a lunei curgătorie sub Nr. 504 prezice precum urmează:

Nr. 504/pres.

Precum se va potă cunoaște din scrisoriă mea oficioasa, indreptata catra Capitulu, si publicanda in loculu si la timpulu seu — care e aci alaturata — e' ainduratu Maiestatea Sa c. r.

si apostolica cu prea înaltă sa decisiune, emisa în 27 Februarie a. c. gratosu a concede, că reimplerea scaunului episcopal metropolitanu gr. cat. de Alba Iulia, si anume din Blasius, devenită vacante prin moarte fostului arhiepiscopu-metropolitu Alecsandru Sterea Siulotiu, pre langa apriată sustinere a dreptului prea înaltu principale de denumire, si fara de nici una consecintia pentru venitoriu in casulu prezentă, se se efectuă pre calea alegerei, si inca după modalitatile propuse de menă.

In urmă acesei prea înalte decisiuni, pentru tienendă alegere a candidatiloru, se prefige diu'a 12 Augustu (31 Iuliu cal. v.) a. c.; er' prin prea înaltul decretu din 24 Maiu a. c. s'a induratu Maiestatea Sa c. r. si apostolica, a incredintă conducerea actului de alegere Episcopului dela Lugosiu Alecsandru Dobrá si Capitanului Districtului Naseudului si ablegatului dictale, Alecsandru Bohetielu, in cualitate de comisari regii.

Aceste premitiendule pentru modalitatea alegerei si spre orientare, cu privire la agende, si pentru tienută Marimei Vostre, disponițiunea mea e cea urmată.

Am recercat p. e. esmisii DD. Comisari regii, că se binevoiescă pre amédi înainte de diu'a alegerei, a se află in Blasius, si a se asiidiu in residenția arhiepiscopală; ajustarea locuintei se tiene de afacerile Marimei Vostre, in cointelegeră cu prea respectatulu guberniu.

In diu'a din a-antea dilei de alegere, după mediadi in oră predeterminanda, e a se convoca in biserică catedrale intregulu cleru indreptatit la alegere, că acolo in a-antea comisariilor regii, cari — invitati prin una deputație, si veniti de facia, — vor face cunoscutu scopulu esempiunii sale, se se verifice literale credentionali ale celor indreptatiti la alegere din cleru, spre ceea ce mai înainte e a se alege din partea clerului unu protonotari generale.

Facunduse același, se va publică ordinea si procedură tienenda la alegere, si după același toti se voru dimite cu aceea indetorire, că a dôu'a di, său in diu'a de alegere, demanatia la $\frac{1}{2}$ ore, la sunetul campanei celei mari se se intorne er' la biserică.

In biserică catedrale, toti aceli barbati din cleru, cari voru voli a concelebră s. liturgia incependa cu „Veni Sancte“ (Imperante cerește), se voru imbrăca in ornamentele sale bisericescii, si asia imbrăcati si cu celi alalii membrii si clerului despusi la loculu si ordinea sa, voru merge la sunetul tuturor campanelor bisericei catedralei la residenția metropolitană arhiepiscopală, că de acolo intornanduse dimpreuna cu comisarii regii se fia de facia la s. liturgia, carea incepundu-o o voru concelebră.

Fiuinduse s. liturgia, d. Comisarii regiu, Episcopu, va tine este cuventare catra clerulu adunat, si la inchisirea acesteia, pre toti alegatorii i va indreptă la cuartirele sale, cu aceea provocare, că pre la 10 ore, dandu-se er' semnu cu campană mare, fiacare se grabescă inderetru la biserică, aducându'si cu zene votulu seu, pre una siedulită numele scrisu alu aocluia, pre carele 'u doresce alu candidă de arhiepiscopu-metropolitu in Blasius.

La 10 ore tragunduse campană mare, se aduna totu clerulu in biserică, si de acolo er' in sîrulu si ordinea sa, se duce după comisarii regii, si reintorcunduse cu acestia in biserică, totu insulă se asiidia la loculu seu, si adică:

a) Comisarii regii esamini pentru condescere alegerei cuprindu locu la măsă gâtita pentru densii, dinincta, cu secretariulu loru, si cu protonotariulu generale alu clerului, pre același măsă va stă si urnă, in carea se voru impune voturile.

b) Dela același măsă in diosu de ambele laturi voru fi dispuse scaune, pre cari de a de-

reptă locurile mai antanu le voru cuprinde membrii capitolari, după densii vicarii foranei, după acestia archipresbiterii, și protopopii actuali, apoi prepositulu, și egumenul monastirei ordinului Basilitilor si 2 representanti ai corporului profesorale.

c) De a stengă voru siede mai antanu viceprotopopii districtuali, si după densii reprezentanti eparchianii, după ordinea betranetilor.

Modulu, și procedură alegerei va fi următoare. Cuprindendu'si fiacarele loculu seu:

a) Mai înainte de totă se alegă din clerus 3 semnatori, și numeratori de voturi — scrutatori — asia că unul se fia din protopopii actuali, altul din ordinea viceprotopopilor, si alu treilea dintre reprezentanti clerului.

b) Dupa același secretariulu comisariilor regii dă cetire prea înalte ordinationi privitorie la esmiterea comisariilor regii, er' după aceea protonotariulu clerului ceteresc rescriptul meu ministeriale intitulat contra capitululu metropolitanu.

c) Dupa intemplarea acestor se cetește catalogul membrilor clerului, cari au vot de alegere, si numele absentilor se desemna.

d) Dupa acestea, secretariulu comisariilor regii provoca pre nome pre celi indreptatiti, affatori de facia, că fiacare unul cate unul in ordine se si impuna siedulită cu votulu, infasurata, in urmă statutoria pre măsă dinaintea comisariilor regii, si după ce același o voru fi facuta toti, Marimea Sa comisariulu regiu civil se căte din urnă siedulitile infasurate cu voturile, cate ună si le numera cu mare precauție si afanduse, cumca voturile suntu state, cati alegatori presenti, acelea ei' le repune cate ună in urnă, din care apoi er' cate ună scoțiendule, ună după altă le predă protonotariului eclesiasticu, carele acelea desfasurandule, numele semnate pre densele le prochiamă, si siedulitile le inmaneuza comisariului regiu spre vedere; era celi 3 semnatori de voturi, și scrutatori, desemna si numera cu accuratetia si conscientioritate numele prochiamate, totu același face si unul dintre dd. comisari regii.

e) Terminanduse numerarea voturilor si neobservanduse nici una disordine, și scadere, siedulitile de voturi in data se ardu in biserică.

f) Voturile se asemenea la olata si respective se combina, si celi 3 indivizi eclesiastici, cari au capatatu mai multe voturi, se prochiamă in presentia alegatorilor, că 3 candidati, propunendi la loculu Prea Înaltru.

Dupa inchisirea acestor d. comisari regiu, Episcopu, er' va tine este cuventare, si pre alegatori i dimite, la care respunde incrementatulu respectivu alu capitulului; daia înainte de despartire tienu s. oficiu de multumire si numai după terminarea acestuia se voru departă.

Sa intielege de sine, că prentimea alegătoarei sub timpul alegerei se va provede cu toti articlii de notrementu din bunulu metropolitanu; — in care privinta Ve si recercu pre Marimea Vostre, că se conlucrat in cointelegeră cu prea respectatulu guberniu.

Mai incolo Ve recercu pre Marimea Vostre, că se binevoliti, după asemănarea procedurei de alegere de mai nainte, si mai vertosu a fostului episcopu alu Fagarasiului, Ioane Lemeny, a conchiamă pre celi cu dreptu de alegere, cari se află in senulu archidiocesei Albei Iuliense și Blasiane, pentru efectuirea alegerei la Blasius; er' celi chiamandi prin Marimea Vostre suntu:

a) Membrii capitulului metropolitanu, adica fiacarele din intregulu capitulu.

b) Vicarii episcopesci.

c) Archipresbiterii și protopopii.

d) Viceprotopopii, și administratorii protopopesci.

e) Egumenulu, său prepositulu ordinului s.

Basilu din Blasius.

f) Doi slesi ali corpului profesorale de a-

coala, că representanti ali acelui ordinu.

g) Veti provocă Marimea Văstra pre pro-

topopii diecesei archiepiscopesci, că în restimpu-

anumită se tinea sinodă eparchiane prentiesci,

în cari fiocare protopopiată se să aléga cate doi

representanti, afara de protopopulu, carele si de

altmire are a se infaciosia din oficiu la a-

legere.

Totu se voru conchiamă asia, că se fia in-

datoriti a fi la Blasius înainte de amédi in dină

precedente a dilei de alegere.

Er' de șase după ordinationea Maiestatei Sale c. r. si apostolice, cu dreptu de alegere, său cu votare suntu a se provede si acele individualitati, cari si înainte de acestă au eser-

titu inriurintia in alegerea de episcopu si re-

spective de metropolitu, de si după timpu nu

se tienu mai multu de dieces'a metropolitana,

ci s'au anecsatu si la dieces'a episcopescă a Lu-

gosiu, si mai multe la a Gherlei, pentru a-

ceea Ve incunoscintiezu pre Marimea Văstra,

cumca am recercat pre domnii episcopi dela Lu-

gosiu si Gherla, că pre asemene indreptatitii

respectivi din diecesele sale se'i invite la ale-

gere; drepta aceea se voru invită.

Prin Domnulu episcopu alu Lugosiului:

a) Vicariulu foraneu din Hatieg.

b) Protopopulu din Unedăia.

c) Viceprotopopulu Bobalnei.

d) Administratorulu protopopescou alu di-

strictului Cogirului.

Prin Domnulu episcopu alu Gherlei:

a) Vicariulu Rodnei.

b) Vicariulu Silvaniei.

c) Protopopula Logiardului.

d) Protopopula Lapusului romanescou.

e) Protopopulu din Basesoi.

f) Protopopulu Periceiului.

g) Viceprotopopulu Beclenului.

h) Viceprotopopulu Cati-caului.

i) Viceprotopopulu Niresiului.

j) Viceprotopopulu Crasnei.

k) Viceprotopopulu Bozei.

l) Viceprotopopulu Gherlei, mai de multu

aln Ormanului.

m) Viceprotopopulu Erialui.

n) Viceprotopopulu Ciocu-manului.

o) Viceprotopopulu Notigului, mai de multu

aln Odorheiului de Somesiu.

p) Viceprotopopulu Bistritiei.

q) Viceprotopopulu Giulei.

r) Viceprotopopulu Secului.

s) Viceprotopopulu Retegului.

t) Viceprotopopulu Saravadolui.

u) Viceprotopopulu Ciceu-Cresturului, mai

nainte alu Chiuzei.

v) Viceprotopopulu Siomontei.

w) Viceprotopopulu San-Margitei.

x) Viceprotopopulu Oașiei de diosu.

y) Viceprotopopulu Vadului.

z) Viceprotopopulu Ipului.

aa) Viceprotopopulu Sudcaului.

bb) Viceprotopopulu Samsondului.

cc) Viceprotopopulu Bredului.

Preste acestea voru fi chiamati statu din dieces'a Lugosiului, catu si a Gherlei, cate doi

representanti ali tractureloru protopopesci tie-

nute mai de multu de dieces'a Blasiului, er'

acum anecstate la aceste diecese.

Si asia, in casu se tiene de aceste două

diecese, adica de a Lugosiului si a Gherlei, toti

acelia voru fi conchiamati, cari cu privire la

dieces'a archiepiscopescă după punctele b, c, d

si g voru fi conchiamandi că indreptatitii; cari

din partea loru voru urmă totu aceea proce-

dura, care celi din dieces'a archiepiscopescă,

numai catu in privint'a tuturou agendelorloru

voru fi provocati prin respectivii loru episcopi.

In fine de șase după ritulu si disiplin'a

bisericei greco-catolice, si in intielesulu can-

nelor, episcopii comprovinciali, său de sub

aceeasi metropolia, inca au dreptu a incurge in

alegerea metropolitului loru: influintie sufraganeilor tienutori de metropolia Albei Iuliei, ad-

ica a domniloru episcopi gr. catolici dela

Gherla, Lugosia si Urba mare, in alegerea

metropolitului archiepiscopu dela Blasius, prin

aceea i se va dă valore, ca prin mene se va

cere parerea si fundamental'a declarare — ca-

rea se va luă in consideratiune — a Domniloru

episcopi sufraganei, cu privire la aceli 3 indi-

vidi eclesiastici, cari la alegerea facuta prin

eleru au capetatu cele mai multe voture.

In cele premise se cuprindu afacerile, cari

am dorit a le impartasi cu Marimea Văstra spre orientare intru tienu'ta, privitoria la alegerea candidatiloru pentru reimplerea scaunului archiepiscopescu.

In Bud'a 6 Iunie 1868.

Amesuratu celor prescrise prin prea ve-

neratulu decretu ministeriale pentru apropiatori'a

alegere de metropolit u indreptam atentiu'ne

Fratilor Văstre la ormatoriale:

a) Fiacare vicariu, protopopu, viceproto-

popu si administratoru 'si va conchiamă pre

preutii eparchiei sale pre 30 Iuliu a.c. st. n. in

sinodu eparchianu, unde mai demanția in a. li-

turgia celebranda cu cuvenita pietate se va in-

voacă spiritulu s. spre luminare si inspirare bi-

nefacatorie la actulu celu prea momentosu pen-

tru biserica si credintosii fili sufletesci gr. cat.

ali archidiocesei; — după oare, la anumita ora

adunanduse tota preutimea eparchiana la olalta,

si consiediendu in sinodu, mai antanu vene a

se alege prin majoritate de voture unu notariu

ad hoc, carele va duce protocolulu agendelor

loru sinodu, si carele apoi va veni la alegere de

metropolit u aici la scaunu, si va ave' votulu

su propriu, că si protopopulu eparchiei; la a-

căsta alegere de notariu protopopulu că presie-

dinte numai culege voturele dela preutii epar-

chiani, dara densulu nu votēza. — Sinodulu

constitu' si estu modu proveditu cu notariulu

seu, purcede la alegerea fectorului metropolit,

prin votisare secreta, si barbatulu eclesiasticu,

in carele se va concentră majoritatea de voture

in acelu modu date, si adunate, va fi alesulu

eparchiei, numele acestuia apoi se va scrie pre-

siedula de votu aducundu la votisarea generale

sici, inse se va inchide in fac'a sinodului in

coperta sigilanda cu sigilul protopopiatului,

scriinduse de asupra: Votulu eparchiei N.

pentru metropolitulu fectoriu la Blasius. — Acestu votu asia sigilata se

va incrementa deputatului eparchianu, alegundu

cu modalitatea premisa a alegerei de notariu, si

acelu deputatul va aduce votulu eparchiei sub

sigilu nevatematu, precum i se incredintase,

pentru alu presentă, si alu aruncă sici înaintea

comisiunei alegatorie in urn'a de voture. — Din

acestea asia dara voti intielege cumea, din fia-

care eparchia venu protopopulu si notariulu a

Iesu, precum s'a disu, că votanti dela sene, si

alu treilea deputatulu cu votulu eparchiei. —

Er' pentru eparchiele, cari se atua vacante si sub

administrarea altui protopopu, carele isi are si

propri'a sa eparchia, se comite, că administra-

torii de asemene eparchie secundari se conchiamă

in acele sinode pre 1 Augustu a. c. st. n. —

unde se despuna si se purcă pentru tota si

intru tota, precum a lucratu in propri'a sa epar-

chia, si in sinodulu din 30 Iuliu a. c. — dela

asemene eparchia asia dara vene că votante nu

mai notariulu aleu ad hoc si unu deputatul,

carele aduce votulu sigilatu alu eparchiei, după

cele premise.

b) Protooolele despre pertractarile acelor

sinode eparchiane, subscrise de toti celi partici-

panti la ele, numai devatu, seu nemediatu după

inchiderea sinodului, suntu a se asternе aici vi-

cariatului capitulare.

c) Votantii si aducatorii de voture, prega-

tati, după cum s'a scriu, voru concurge aici pre

10 Augustu înainte de amédi, si actulu alegerei

se va tine' in 11 Augustu a. c. prepunenduse

cu una di mai nainte afacerile alegerei, din

alegerea noastră e de totu curioasa, unica în felul său, ca în ternariul candidatilor noștri, pôte se între persoana, ce nu va avea chiar nici un vot parcesu dela ochi 123 votanți alii nostri.

Alesul nostru al celor din diecesa Blasului, pôte fi dera si una persoana, ce n'ar capăta nici un vot de ala nostru.

Natur'a locurului aduce cu bine, că celi mai puin interesati se se unescă mai usioru în opinioa, decatu celi ce suntu mai tare interesati la unu lucru.

Acum cine suntu aci mai puin interesati? Fara indoiela Gherlanii si Lugosianii orum suntu mai puin interesati, decatu noi Blasianii, de a caroru pele se lucra.

Gherlanii dura si Lugosianii mai usioru se potu intielege asupra persoanelor, pre cari se le onoreze cu voturile lor. Era noi mai a nevoia.

Gherlanii si Lugosianii imparieduse tare voturile alorū nostri, potu reea cu doi candidati, — pre candu alii nostri abia se scotia unu.

Ecă inconvenientala. Ci elu merge si mai departe.

Au densii una prenta cu fric'a loi Ddieu, talentu administrativu, iubitoria de libertatea bisericësca, proovediutu cu tôte insusirile demne de a ocupă scaunul episcopalou: nesmintit voru nesuf' alu tiené pentru sene insii; si nici unu din eli nu va vota, că prentul acel'a se se faca episcopo-metropolitu in Blasius. Come sia' e mai aprope de corpua decatu sumanulu.

Se abstragemu cu totalu si fara nici una aluziune se punem contrariulo. Concluziunea nu va fi imbucuratoia pentru noi.

In tôte acestea nu am disu, si nu am votit a dice: ce va fi, nici, cum voru vota celi din diecesele Gherlei si a Lugosului; ci numai: cum pôte se fia si ce frunte pôte aduce anomalia aceea.

Lasu alte reflecziuni, ce asiu ave se facu la decretulu preamintitou, cum si la despunerile v. capitulu, si trece la altele. —

In 15 Iuniu imparasindu in pripa soirea despre fiitoria alegere, am disu, ca ar' fi fostu de dorit, că locurul acel'a se se fia preinscientia mai timpuria, pentruca lucrările pregatitoare absorbu timpu.

Atunci am pusu pentru lucrările pregatitoare in Blasius — dile si ecă treoura trei septembane pana la expeditiunea circulariului convocatoriu. Datola decisionei prea inalte e 27 Febr. — esped. din minist. cultelor 6 Iuniu 1868, adica preste 3 luni.

Din „H. Ztg.“ vediu, ca „Unio“ a luat cuventele mele de tendențiose si a aperato pre min. Eötvös diouandu: la an. 1850 ordinea loi Wohlgemuth pentru convocarea sinodelor protopesci numai cu 51 dile inaintea sinodului a sositu in Blasius — pre candu alui Eötvös a sositu cu 59 de dile inainte de 12 Augustu!

Nu scim cum platesce min. Eötvös apărarea acesta. Aceea ce sciu este, ca pre „Unio“ se nemeresce asta data forte bine dical'a: „si tacuisses“. Pentruca

a) „Unio“ se cadea se compute tiempulu dela 29 Iuliu, ca intru aceea di a sositu in Blasius preinscientarea lui Wohlgemuth despre resolutiunea prea inalta, că scaunul veduvita se se provedia catu mai corendu priu alegere. Dela 29 Iuliu capitolulu din Blasius a facutu pregatirile necesarie, asia catu a treia di dupa scrisoria lui Wohlgemuth dela 8 Aug. a datu circulariul publicatoriu. — Dela 29 Iuliu pana la 30 Septembre suntu 62 de dile. Prin urmare urii suntu in favorea lui Wohlgemuth, nu intru a lui Eötvös.

b) Generalulu Wohlgemuth prin scrisoarea sa dela 26 Iuliu a provocat pre capitolu se nemescă insusi dia a presigunda pentru alegere, carele a si prefisou pre 30 Sept. — Min. Eötvös n'a vrutu se scia nemicu de capitolu si a batutu sebi'a „constitutiunala“ si a prefisou elu insosi terminulu de alegere.

c) Provocarea la analogia cu cele template in an. 1850 nu ar' mantu pre min. Eötvös nici atunci, canda purcederea lui Wohlgemuth in fapta ar' fi fostu mai fara considerare decatu a duii ministru, pentruca — acesta o va concede dora si „Unio“ — altfeliu te traotéza una generalu, ce'ti comanda tiéra in timpu de asiedia si altfeliu se cade se trateze una ministeru constitutiunala.

Deci eu ougetu ca au probat, cumca generalulu Wohlgemuth a fostu cu mai multa considerare, decatu min. Eötvös.

Prin urmare respingu insinuarea domnei „Unio“, cumca eu asiu fi datu sciri neintemeiate si tendențiose.

Domn'a „Unio“ se cadea se considera si se puna mai multu pondură pre imparasirea mea, cumca ministeriul nu s'a posu intru intielegere cu capitoloul, ce s'a luatu dopsa informationile nu sciu carorū privati.

Ecă fruntele porcederei ministerialul:

1. Ministerul a facutu despunerile fara respectu la calendariul nostru si la impregiurările noastre: a pusu dia a alegere pre 12 Augustu, care di in estu anu cade Mercuria, di de ajunul si preste aceea capu de ajunul Santa-Mariei. Capituloul s'a vediotu nevolit u a face pasi pentru schimbarea datei, pre 11 Aug., si involirea ministerului a sositu numai a séra in 8 Iuliu.

2. Lucrările pregatitoare au cowntu se se faca in Blasius dupa 15 Iuniu, si numai acum s'a potutu spedea circulariul convocatoriu. Binevoliesca „Unio“ a computat de aci, si va afia, ca pana la 11 Aug. abia suntu 5 septembane, pre candu la 1850 intre expeditiunea circulariului si terminulu alegerei erau preste 7 septembane.

De aci, credia, se va convinge domn'a „Unio“, ca nu tôte corespondentiele, ce scar-menă despunerii de ele regimului suntu scris din tendenția rea, — ci suntu si de acele, cari suntu purcese din motivul de a desco-peri smentelele, pentruca in venitoria regimulu se se pota apera de ele. — u.

La memori'a metropolitului Alecsandru*).

Pentru acela, care se va ocupă cu biografia acestui mare barbatu — adeveratu martiru alu națiunei — voru fi de interesu si urmatorele date.

Supto cea mai orancena epoca a absolutismului calatorindu metropolitul Alecsandru la Vien'a in cau'a clerului si a metropoliei, a cercetatu pe ministerul presedinte principale Felix Schwarzenberg, si rugandu pentru sprinjire, i au inomanatuna unu memorando, carele voieă alu substerne Maiestatei Sale imperatului, si in care a aratatu cu vii colori jertfele, care le aduse națiunea romana dinastiei si tronului, in tôte timpurile, cu deosebire si in 1848/9, dovedindu si atata, ca romanii suntu asemenea tractati acelora, cari au detronat dinastia in Dobriton, si ca Transilvania fiindu linistita, nu e nici unu motivu, pentru care s'ar vedé de lipsa, că ea (tié.'a) si pe viitoiu se se guverneze absolutistice, s. a. s. a.

La audiala acestorui cuvinte principale Schwarzenberg privindu asupra metropolitului a disu: cum Dta cutedi că episcopu a substerne astfelui de memorando, care indirecte e indreptat in contra sistemului de statu, introdusa in tôte provinciile imperiolui Austriei, sci Dta, ca prin acesta si perde gratia Maiestatii Sale?

Metropolitul Alecsandru cu tôte umilitia, sinceritatea, dulcetia eloantie si resolutionea unui roman austriac, — care era liniele principali in caracterul lui, — a respunsu:

Serenissime principe! Eu cunoscu istoria națiunii mele si sciu forte bine, ca nimbulu, care e impreunat cu namele imperatului insinute romanului, si are basea tocma in aceeasi fepta maiestatica, ca ci romanii că o națiune martira, in contra tuturor barbarilor si asuprelorlor, singuru singurel numai la imperatulu au capatatu din candu in candu scatu si mangaiere. Famili'a imperatésca este statu de religioasa, Mai. Sa imperatulu nostru este de asemenea simtieminte si este urmatorul lui Iosif II., alu carui nume e santu inaintea romanilor. Imperatulu nostru care e chiamat dela provedintia a regenera imperiul, nu pote fi in nume de reu memorandulu meu sol.

Serenissime! Eu candu amu primitu dela cleru acesta cruce — dupa care eu nici odata n'amu amblatu — alu carei simbolu si insemnata inse'mi suntu sante, amu primitu cu aceea resoluta propunere, a o purtă pana candu voi puté fi in folosulu clerului, națiunei si alu patriciei, dela care nu me va puté abate nimicu in lumea lui Ddieu, ve roga dura a me sprigini.

Ministrul prin acesta declarare energica

*) Acte de aceste, care suntu acum proprietatea istoriei, ar' trebui date tota la lumina. — R.

si mai tare iritatu, a denegatu sprinjirea si a repetitu, ca metropolitul va perde gratia Maiestatii Sale.

Atunci metropolitul ecolanduse si au luat ordinul si oruces episcopescă diosu, punendu celu d'anteiu pe més'a ministerului, era crucea in buzunariu, cu urmatorele cuvinte: Ordurile suntu gratia Maiestatii Sale, era crucea e gratia clerului, le dau indreptu si de adi incolo sunu calugaru simpla.

Princeptele Schwarzenberg, care era de cultura si insusiri inalte si nobile, convinsu fiindu despre sinceritatea si lealitatea metropolitului, surprinsu fiindu de astfelu de purtare, in tonu afabilu a disu metropolitului, „molcomesce-te, ca-ci eu n'amu vrutu se devina lucrulua asia de parte si pote ai datu cuvintelor mele unu inteleisu, care a fostu de parte de intentionul mele, privesecă că candu nu s'ar fi intempletu nimic a intre noi.

Ceea ce a si urmatu, pentruca deoare o intemplare casuala nu descoperea acestu secretu, se coboră in 7 Sept 1867 dimpreuna cu metropolitul in mormentu.

E de insemanu, ca acestu spiritu enticu romanu, a fostu scoutu de totu egoismulu si vanitatea. Mai de multe ori provocatu fiindu de strani a cere baronatulu pentru nepotii sei — pe carii ei iubiea — le-a respunsu: Familia mea e de secoli nobila, asi ave dreptu a cere si baronatulu pentru mine, ori familia mea, — precum au facutu si alte familii; — eu ince cugetu, ca nobilitatea sufleturui e cea mai stralucita, era romanii suntu si trebuie se romana pururea națiunea democratica — n'au lipsa dura că prin titluri fara venituri, se se despartiesca de corpulu naționalu.

Candu a primiso o dulu co ónei de feru clasea I, in 1864 i am gratulat si eu, dimpreuna cu națiunea întręga — la mai multe luni l'amu cercetatu in persona, si mi amu innoit u gratularea cu gur'a esprimenda'mi dorintia de a puté vedé acestu ordu.

Betrantul indat a adusu ordulu, care era pachetata preoum l'a tramiz din Vien'a, cu amicabilu si placut a lui meniera, l'au despachetat inaintea mea, si mi l'au aratato.

Dar' apoi Escoletia pentru Ddieu inca nu l'ai vediotu, n'ai fostu curiosu alu vedé. — Nu, disse betrantul; eu privescu acestu ordu stralucit u că o proprietate a națiunei mele, datu prin persóna mea de Maiestatea Sa imperatulu că o distingere si onore, pentru credint'a si jertfele, care serman'a națiune in tôte timpurile le a adusu tronului. — Eu acestu ordu in totu anulu lu voiu purtă la 2 ocasiuni solemne, la dia a imperatului, si in diu'a candu Maiestatesa Sa a sanctionat ait. de lege pentru inarticularea națiunei romane.

Dupa aceste erau dusu ordulu indreptu, si eu amu remaso nimitu, nu de vederea ordului, ei de marirea spiritului metropolitalui Siulatii.

Onore, pietate si eterna aducere aminte se cuvine acestui mare barbatu, care cu ochii plini de lacrimi a esprimat, cele de pre urma cuvinte: „Domnedieule alu puterilor! Tie 'ti incredintiazu patri'a, națiunea si clerul meu, apară si scutesce, ca-ci au multi dusmani.“ —

UNGARIA. Dela dieta In siedint'a din 8 Iunie se luă inainte obiectala scutiei de darea pentru case la edificiale scolari, biserici etc.

In siedint'a din 9 Iunie min. Andrassy re-spunde la interpelarea duii D. Hodosiu de spre cestionea nationalitatilor in ohipula urmatoriu:

Ministrul Andrassy: On. casa! In absentia mea d. Hodosiu si mai multi deputati, au adresatu una interpellatione catra intregulu ministeriu in cestionea nationalitatilor. Domnii interpellanti marturisesc ca, de órace comisiunea esmita n'a presentat pana acum proiectul seu, acesta cercutare a produsu intr'ensii temere, ca ministerul seu cas'a nici nu are de cugetu a substerne unu proiectu in cestionea nationalitatilor. Asia dura interpellantii intreba pre intregulu ministeriu: adeveratu e, ca ministeriul a impede catu cestionea esmita in presentarea proiectului, si faceva ministeriul dispusetiuni, că impedearea acesta se incete si cestionea se presente casel proiectulu seu catu de curundo.

On. casa! Rspundiendu la acesta intrebare, mai niente de tôte credut, ca e de lipsa, se respinge acea propunere, ca ministeriul

ar' fi avutu cinduva de cugetu, in contra cumentului seu si a decisiunilor casei a impedeacă presentarea proiectului. E adeverat, ca ministeriul intr'au timpu a provocat comisiunea, se'si suspinda activitatea din acea cauza simplă, pentruca ministeriul fiind ocupat în toate laturile, s'a temut, ca acestu obiectu de mare însemnatate va veni la debatere mai nainte de a'lui fi potutu studiat. Această inse' a intemplatu de multă, si ministeriul e preparat predeplin a'si prezenta parerile naintea casei; din partea ministerialui nu mai subverséza nici una pedeo.

In cota pentru comisiune, on. deputati, prenum si cas'a intréga vorb sci bine, ca suspin'derea activitatii din partea comisiunii 'si are cauza sa fórtă simplă, adica: neposibilitatea fizica. On. casa scie, ca membrii comisiunii suntu imparțiti in trei comisiuni: in deputatiunea regnicularia, in comisiunea finanziaria si in cea pentru aperarea tierei. Dëca on. casa ar' voi, că comisiunea esmisa in cauza naționalitătilor se'si continue activitatea, atunci ar' trebui se aléga alta comisiune, ceea ce, precum credu, nu va afă nime cu scopu.

Eu sum dura de parerea, ca trebuie datu comisiunei timpu, că se inchiaia mai nainte aceste obiecte neamenavare. — (Aprobare in drépt'a.) Asia dura din partea ministeriului, si precum credu, si din partea comisiunii potu asigură predeplin pre dnii interpellanti, ca cestiuace acésta, dëca dnii deputati, — despre ceea ce nu me indoiesou, — dorescu cu atata caldura si sinceritate complanarea cestiuacei, că ministeriul si comisiunea, — se va deslegă catu de currendu si pre indestulirea reciproca; in asta privintia nu subverséza nici una pedeo din partea regimului. Guvernoul, — de si nu pote prefige diu'a, ceea ce aru si fi un'a procedura gresita, candu nu pote dispune despre agendele unei comisiuni, — nu numai ca nu voiesce se impedece presentarea proiectului, ci o doresce cu caldura, si remane pre langa promisiunea facuta mai nainte, ca cestiuace acésta se va pertracta si deslegă catu de graba, in totu casulu inse' in decursulu acestei sesiuni. (Aprobare in drépt'a.)

Ios. Hodosiu: Onorata camer'a! (se audiu). Dëca asiu si subscrisu numai eu singuru interpellatiuneu ce amu indreptat catra intregu ministeriul, in cauza naționale, atunci eu din partea mea asiu pot spune chiar' acuma in catu m'a indestulit respunsul dlui ministru presedinte, seu incatu nu m'a indestulit; dar' fiinduca acea interpellatiune o amu subscrisu mai multi, prin urmare este o interpellatiune colectiva, credu ca nu comita indiscretiune dëca voiu spune, ca avemu mai anteiu a studiu respunsulu dlui ministru, si a ne consultă despre declararea ce avemu a face (sgomotu).

De altmintrea, onorabila camera, nu potu a nu face o observare (se audiu) Suntu trei sepmene de candu amu facutu interpellatiunea, la care dlui ministru presedinte abia astadi a datu respunsu. Eu trebuie se marturisescu ca, dupa stat'a timpu me așteptam la alta respunsu. Așteptam adica, ca seu ministeriul din dreptul seu de initiativa va respondere cu a depune pe măsa proiectulu de lege in cestiuace naționale, seu ca comisiunea insasi cunoscundu interpellatiuna nostra, va fi grabindu ou lucra're sa, si va prezenta proiectulu ce de astă timpu se aștepta; dar' nu vedu nici un'a nici cecalata (sgomotu); amu auditu numai frumosele promisiuni ale dlui ministru presedinte, si enumerarea aceloru impedecaminte ce se afirma a fi eosistat si pana acum; va se dico, totu aceleasi promisiuni, totu acelesi impedecaminte; eu inse' in toate aceste nu vedu alta, deocat editiunea stereotiva a promisiunilor de pana a cum, si a totu aceloru impedecaminte de pana acum (sgomotu).

Dupa aceste repetiesc u ce amu disu la incepulu, ca ne vomu consultă asupra respunsului dlui ministru presedinte, si vomu face declararea nostra in privint'a asta (sgomotu)

Sig. Popu nu voiesce se se aléga alta comisiune, ci camer'a se face decisiune, ca cestiuace naționalitătilor se va deslegă inca sub decursulu sesiunei acesteia. Presedintele inse' dice, ca e de prisosu decisiunea; dupace guvernul a promis proiectul respectivu, e de

ajunsu, că respunsulu guvernului se se improtocoleze.

In 6 Iuliu mai cuventă Dr. Hodosiu in cauza darei de pamentu; unde se pronunciă si despre uniunea Ardélului cu Ungari'a, ca nu e faptă complinita, ci depinde dela inviorea dietei Ardélului cu diet'a Ungariei. —

"Concordia" ne referéza, ca ilustrala nostru barbatu Papu Ilarianu a trecutu in 9 Iuliu prin Pest'a mergandu in occidente. Asemenea si neobositulu nostru barbatu B. P. Hajdeu, care in 4 fù si bineventat de catra junimea romana. D. Mihailu Cogalniceanu inca merge la Pest'a.

"Federatiunea" descopere, ca d. Dr. Ratiu inca a sositu in Pest'a in negoția private. —

AUSTRIA INFER. Vien'a 11 Iuliu. In Cislaitani'a seu cu respectul la noiin Translaitani'a comunitatile si corporatiunile tramit meren adrese la ministeriu pentru atitud'a si pasirea, ce a facutu in cauza alocutionei papale si in obiectulu paneriei in ecscutiuane a legilo'u confesiunale. Nunciul apostolicu calator la Moravi'a, unde se adunara barbati biserioani pen'ru o cointielege, ca ce ar' fi de facutu facia cu obsevarea legilor publicate. — Personele, care luara parte la demustratiunile in contra min. Herbst se pedepsira cu inchisore dela 4 septemani pana la 3 luni. —

Cronica esterna.

ROMANIA. Altet'i a Sa Domnitorulu facu o calatoria prin partie Bozeului pe la Valenii de munte si pana oatra Prahov'a, fiindu pretutindinea primitu ou cea mai mare caldura. In Valeni dupa ce a asistat la Te Deum, visită scările de fete si de baieti si puse intrebatiuni la unii elevi. Cu acésta ocazie Inaltimea Sa, dupa cum ne referéza "Romanulu" si a manifestat dorint'a de a vedé pe copii deprinsi **A rationa** (a intielege si combiná) ceea ce invită, ca-ci fara acestu sistem u se produc u intelligintie, o i numai nescem machine. Recomandam acestu principiu la toti dascali, cari se multiamescu, dëca elevii lor le recitează lectiole, fara de a precepe intielesulu, pre candu copii au lipsa de a lise explica totu cuventul, dedandoi că se nu pote inveti, ce nu intielegu. Tota scol'a romana se aiba intre legile scolari si oprirea "că nimene se nu inveti nici una cuventu, ce nu'lu intielegu." — Atuni nu vomu ave machine.

"Monitorul" publică legea sanzioniata de Domnitorulu, prin care locuitorii romani din Iasi se pusera in posesiunea locurilor, tinentu cu embaticu, fara de nici o deosebire. Domnitorulu a fostu, care a platit din casset'a sa embaticurile Tatarasilor din Iasi si camer'a a votat legea, pe care Domnulu a sanctionat-o. Calea ferata, care se incepe in Moldov'a, libera're mai multoru orasie de suptu robia unor particulari, asediarea soalei militare in Iasi, proiectarea deschiderei portului la marea negra si concentrarea sciintielor in Iasi suntu opolu guvernului actualu, care desdauna Iasiulu pentru sacrificiu, o'lu facu ou unirea. —

Brasovu 2 Iuliu 1868.

Dilele, in care se tienu eosamenele publice la gimnasiulu nostru, au devenit pentru brasoveni intr'adeveru dile serbatoresci. Romanii brasoveni că totudéuna auarat su acum multă interesu facia cu prosperarea junimeei studiouse, de orace au asistat in numeru însemnatu dela incepulu pana la terminarea loru — argumentulu celu mai viu, ca suntu patrunsi de importantia cea mare, ce o are cultur'a spirituale pentru viuēta naționei noastre. Ecsamenele s'au tienutu dela 25 pana in 28 inclusivu, sub presidiulu Rsd. d. protosincelu N. Popa că comisariu delegat din partea supremului inspecotoratu scolaru. Sporul facutu in anulu acesta a fostu preste tota așteptarea, dupa cum au marturitu chiaru unii barbati competenti de alta naționalitate, si ne putem gratulă cu starea gimnasiulu nostru, care face onore in linia prima bravilor romani brasoveni, carii au in-

temeiatu acestu gimnosiu si au ascurat u eștiștii lui pana mai eri alaltaeri numai cu pung'a loru propria. Astazi multiamita cerului se bucura gimnasiulu nostru de mai multe ajutorii, dupa cum s'a esprimat si directoru gimnasiulu in cuventarea sa. Din'a de S. Petru in care se incheia anul scol. inca a devenitu pentru brasoveni una din dilele cele mai însemnate. Poporenii nostri numai la Pasci mai suntu asa de numerosu adunati in biserică, că in din'a de S. Petru. Asa a fostu si estimu. Chorulu musical compus din dame si studenti a facutu se vibredie cordele animei fiacarui crestin ce se află in biserică cu chramul S. Nicolae, prin executarea cea acurata a cantarilor melodiose si pline de armonia din s. liturgia si potem dice, ca face onore celor doi conductatori cunoscuti, cari lucre neincedatu pentru latirea muzicii vocale nu numai in Brasovu, ci chiaru si in giurul Brasovului. — Dupa cultulu ddișeu se incepù in sal'a cea maréti a gimnasiulu ec-samemulu elevelor clasei IV si se cetira clasificatiunile. D. directoru tienu cuventarea de incheierea anului scol. si alta onulu dintre dd. profesori; in fine redicandose rev. sa d. protosincelu si a esprimat in cuvinte frumosu si ales de plina sa multiamire cu sporul facutu in anulu acesta, pe care 'lu asorie cu deosebire dd. profesori. Eri se tienu si ecosamemulu de matritate, si cinci insi dia 6 esia cu rezultate forte bune. —

In totu gimnasiulu superioru si inferioru a frequentat u nume a forte imbucuratoriu de junime pura romana, in cifra de 231; er' in cele 4 clase elementare invetiara 286 si in cele 4 clase de fete vreo 70 —

— Audim, ca pe 18 Iuliu suntu citati la tribunalulu din Tergul Muresianu si dd. profesori din Blasie Moldovanu si Farago, pe 21 dd. canonici Vlassa si Mihali, er' pe 22 nestorulu prepositu Ratiu si d. can. Timoteu Ciapariu. —

— De vreo 10 dile ploile cu forte pucine intrerumperi au fostu cu deosebire rapedi, incat pote ca se voiu si si reversatu apele. Ospeti la baile din Valcele venira in numeru mare, cu deosebire israeliti se află numerosi. —

Responsuri: Gherla: N. Moldovanu: Am primitu 25 fl. — M. Anonimu nu mai are pretiu; singuri nu scimu. — Balsie: Deadrep-tulu la autoru in Brasieu. — Clasie: Celo pu-ciu inca odata pe statia, altfelu ingenun-chiamu. —

Insciintiare.

Subscrișa direcțione a celei d'anteia mōra artificiosa de vaporu din Kézdi-Vásárhely in Treiscaune are onore a aduce la cunoscint'a p. t. publicu, ca depositul si vendiarea io micu pentru diferite specii de farina produsa in acésta mōra artificiosa dingraful celu mai curat, incependu dela 6 Iuliu se află bine aranjate in Brasovu, in piati'a Nr. 94, in cas'a emer. directoru de politia Stefanu de Closius.

Problem'a acestui etablismentu este si va fi de a servir pe onor. publicu cu cualitatea cea mai buna a productionilor sale de farina, cu preturi corespondente si este si de aceea direcționea si ies libertatea a recomandă on. publicu cu totu adinsulu acestu depositu si acésta vendiare in micu.

Kézdi-Osiorheiu in 6 Iuliu 1868.

Carolu Frühbeck,

ingineru civilu si directoru alu celei de antaia mōra treiscaunale artificiosa de vaporu in Kézdi-Osiorheiu.

1-3

Invitam la prenumeratiune.

Cursurile la bursa in 15. Iuliu 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 42 cr. v.
Augsburg	—	—	111 , 70 ,
London	—	—	114 , 20 ,
Imprumutul nationalu	—	—	58 , 80 ,
Obligatiile metalice vecchi de 5 %	—	—	10 ,
Actile bancului	—	—	746 ,
creditalui	—	—	212 , 30 ,

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamantului in 9. Iuliu. 1868:

Bani 69·75 — Marfa 70·25.

Editiunea: Cu tipariu lui

JOANE GÖTT si fiu HENRICU.